

K některým problémům vědecké práce v oblasti společenských věd v armádě

Podplukovník Dušan Rovenský

Již krátká doba nás dělí od významné události v životě naší lidové armády — od celoarmádní konference k otázkám vědecké práce. Konference bude zevrubně projednávat výsledky, které byly dosaženy ve vědecké práci, má rozpracovávat, projednat a navrhnout velení armády opatření v dalším rozvoji vědecké práce v armádě a položit základ pro plánovitě řešení naléhavých otázek v souladu se současnými i perspektivními potřebami budování armády.

V současné době probíhají v jednotlivých sekcích vědecké rady přípravy ke konferenci. Příprava konference je současně příležitostí, při které se provádí rozbor dosažených výsledků. Rovněž v sekci společenských věd je hodnocena a zkoumána řada významných otázek pro další rozvoj vědecké práce v tomto oboru.

Vědecká práce v oblasti společenských věd v armádě je nedílnou součástí vědecké práce v celém našem státě a ve značné míře i současný její stav odpovídá stavu v těchto vědních oborech vůbec.

Etapa budování vyspělé socialistické společnosti klade vážné nároky na rozvoj vědecké práce v oblasti společenských věd. Je tomu tak proto, že nároky na rozpracování aktuálních a perspektivních otázek společenského vývoje nesmírně rostou. V samé organizátorské a řídicí činnosti stranických i státních orgánů vystupuje do popředí nutnost řídit společenský rozvoj s dlouhodobou perspektivou, v řídicí práci se zvyšuje úloha vědecké a teoretické práce, prostě probíhá proces užšího rozebírání vědecké práce s konkrétní organizátorskou a řídicí prací stranických orgánů.

Upevňování jednoty vědy a organizátorské práce není náhodné a setkáváme se s ním velmi výrazně v činnosti stranických orgánů. Jeho základní příčinou je především skutečnost, že v procesu budování vyspělé socialistické společnosti je podstatně prohlubována vedoucí úloha strany. Rozšiřuje se sféra, ve které je uplatňována a samé uskutečňování vedoucí úlohy se stává pro stranu všestrannější a náročnější. Podstatné ukázky společenského rozvoje jsou řešeny nikoli s krátkodobou perspektivou, ale perspektivou dlouhodobou, což je bez intenzivního rozvoje vědecké práce v oblasti společenských věd nemožné.

To je ovšem jedna stránka věci. Nároky na vědeckou práci v oblasti společenských věd podstatně vzrostly. Nelze však říci, že by úměrně s tím vzrostla i její úroveň. Vědecké práce, i přes nepopíratelné kladné

výsledky, má dosud řadu vážných nedostatků.

Dosud se nepodařilo plně likvidovat odtržení vědecké práce v oblasti společenských věd od politiky, od jejích perspektivních a aktuálních potřeb. To je jak v neprospěch samé politickoorganizátorské práce, tak zejména v neprospěch vědy. Společenské vědy se mohou rozvíjet jediné tehdy, jsou-li úzce spojeny s potřebami praxe, s potřebami politiky. Roztržka teorie a praxe odvádí společenské vědy od služebních problémů života, k problémům zdánlivým a vyspekulovaným, což podstatně snižuje nejen tempo rozvoje společenských věd, ale i praktické výsledky. Dosud nepřekonaným nedostatkem je i ten fakt, že mezi jednotlivými obory existuje poměrně značná izolovanost. Projevuje se nejenom v tom, že řešení úkolů není koordinováno, ale zejména v tom, že se dosud nedaří dosáhnout komplexního zasazení sil pracovníků jednotlivých vědních oborů společenských věd při řešení některých otázek součinnosti. To je škodlivé především z toho důvodu, že současné potřeby praxe staví před vědeckou práci úkoly, jejichž řešení se vymyká z rámce možností jednoho vědního oboru, které stojí, tak říkajíc na styku jednotlivých vědních oborů a které je vůbec možné užít pouze za úzké spolupráce filosofů, ekonomů, pracovníků oborů vědeckého komunismu a historiků.

Poněvadž se to dosud plně nedaří, zůstává řada vážných otázek současnosti buď neřešena nebo řešena nedostatečně. Tato situace ovlivňuje i způsob řízení vědecké práce v oblasti společenských věd. Do budoucna již nebude možné stanovit úkoly

komplexní, které přímo svou povahou budou vyžadovat úzké součinnosti jednotlivých pracovišť různých oborů. To přinese jak překonání rezortismu společenskovedních pracovišť, tak zejména podstatný vzestup úrovně vědecké práce vůbec. V přípravách konference o vědecké práci, v sekci společenských věd, je třeba se nad těmito zkušenostmi vážně zamyslet. Do značné míry se totiž týkají i těch problémů, které samy ve vědecké práci v oblasti společenských věd v armádě považujeme za palčivé.

Vědecká pracoviště v oblasti společenských věd v armádě jsou součástí naší vědecké fronty. Jejich posláním je především rozpracování těch otázek, pro které jsou přímo předurčena. Jde především o problémy marxisticko-leninského učení o válce a armádě, o rozpracování vojenských aspektů mezinárodních vztahů, o rozpracování válečné ekonomiky, vojenské politiky KSČ i KSSS a o rozpracování problémů stranickopolitické práce v ozbrojených silách. V těchto oblastech přísluší armádním vědeckým pracovištím významné místo i v celé ideologické frontě.

Možnosti a výsledky vědecké práce ve společenských vědách v armádě jsou však ovlivňovány některými objektivními podmínkami.

Projevuje-li se v oblasti společenských věd, ve srovnání s přírodními vědami, nedostatek zkušených vědců, pak je tato situace ještě tíživější v armádě. V tomto směru jsou společenské vědy v mnohem nepříznivější situaci než vědy přírodní. Přírodní vědy mohly jednak navázat na dlouhodobé tradice vědecké práce v této oblasti a současně využít i celé řady buržoasních vědců.

Ve společenských vědách však byla situace jiná. Bylo třeba začít s nedostatkem zkušeností a velmi málo početným kádrem vědeckých pracovníků. Masovější vědecká základna neexistovala. Kvalifikaci k vědecké práci měl velmi úzký okruh soudruhů. Intenzivní péče strany o růst vědeckých kádru zejména po roce 1948, přinesla výsledky a počet vědeckých pracovníků v oblasti společenských věd značně vzrostl. Jejich počet však ani zdaleka nedosáhl počet vědeckých pracovníků v oblasti přírodních věd. Jestliže v roce 1960 pracovalo v přírodních vědách 754 vědeckých pracovníků, v technických vědách 1007, v zemědělských vědách 236 a v lékařských vědách 362 vědeckých pracovníků, tak na společenských vědách pracovalo 507 vědeckých pracovníků.

Situace v armádě je ještě složitější. Za-

tímco v oblasti technických věd pracuje v armádě více než 800 vědeckých pracovníků, v oblasti lékařských věd více než 200 vědeckých pracovníků, pracuje jich v oblasti společenských věd pouze méně než 50. Tato čísla přesvědčivě svědčí o nutnosti podstatně zvýšit intenzitu výchovy kádru v oblasti společenských věd v armádě.

Stav vědecké práce v oblasti společenských věd v armádě nelze posuzovat odtrženě od situace v těchto vědních oborech v celém státě. Ve vědecké práci se odrážejí především takové nedostatky, jako je dosud nepřekonané odtržení od potřeb praxe a života vojsk, poměrná izolovanost jednotlivých pracovišť atd.

Přes nesporně kladné výsledky, které byly ve vědecké práci v oblasti společenských věd v armádě dosaženy, tedy jsme v současné době v etapě, kdy se vytvářejí podmínky, jak kádrové, tak i organizační, pro podstatný vzestup vědecké práce v této oblasti v příštích letech.

* * *

Armáda prochází v současné etapě vážnými změnami, které všestranně ovlivňují její činnost.

V naší vlasti zvítězil socialismus a naše společnost vstoupila do etapy budování rozvinutého socialismu. V souvislosti s tím vyvstávají před celou naší společností kvalitativně mocné úkoly. Jde o to, aby byly postupně vytvářeny materiální, politické a morální předpoklady budování vyspělé socialistické společnosti. Třídně politické a ekonomické přeměny, které proběhly v naší společnosti se přímo promítají do armády a staví zejména před výchovu lidí, kvalitativně nové požadavky. Tyto nové požadavky je třeba všestranně prozkoumat a poskytnout tak vědecky fundované podklady pro řízení výcviku a výchovy vojsk.

Nové nároky před vědeckou práci ovšem nestaví pouze rozvoj socialistické společnosti, ale samy převratné změny v bojové technice a vojenském vědě. Nová technika, která je v současné době do armády zaváděna, ovlivňuje nejenom způsoby vedení boje, ale všestranně ovlivňuje myšlení lidí, jejich morálně politický vztah, vztahy v jednotkách, útvech a svazcích, prostě všechny stránky života vojsk.

Vědecká práce v oblasti společenských věd musí dát odpověď na řadu ožehavých otázek, bez nichž by byla praktická práce ve výcviku a výchově živelů. Musí dát odpověď na otázku, jak v souladu s novými podmínkami vést výchovu a výcvik vojáků. Současně roste, zejména v souvislosti se změnami ve vztahu fronty a zápolí, i úloha

vědeckých pracovníků v armádě po rozpracování otázek mobilizace ekonomických, morálně politických sil země. S tím souvisí rozpracování vážných problémů marxisticko-leninského učení o válce a armádě, vojenských aspektů mezinárodních vztahů a válečné ekonomiky.

Charakter těchto úkolů jasně ukazuje, že v současné době již nemůžeme vystačit se stanovením úkolů izolovaně pro jednotlivé obory společenských věd. Tyto problémy jsou takového charakteru, že nezbytně vyžadují, aby byly řešeny spojenými silami pracovníků jednotlivých vědních oborů společenských věd komplexně.

Významné místo ve vědecké práci v oblasti společenských věd v armádě připadá rozpracování charakteru soudobé války, zejména její třídní podstaty a závěrů, které z toho vyplývají pro přípravu a výchovu ozbrojených sil. Půjde především o řešení otázky, jaké požadavky klade třídní vyhraněnost soudobé války na morálně politický vztah bojujících vojsk, jak připravenost vojsk ideologicky pro třídně vyhraněný konflikt, jak u nich pěstovat vysokého morálně politického ducha, zejména socialistického vlastenectví, proletářský internacionalismus, nenávisť k nepříteli a ofenzivního ducha. Usilí vědecké práce v oblasti společenských věd bude třeba zaměřit i na to, abychom dali všestrannou odpověď na otázku, jaký vliv mají revoluční změny v technickém vybavení armády na vztahy v jednotkách, na organizovanost a kázeň, na morálně politický vztah a výchovu vojsk. Nejde tedy zdaleka pouze o to odpovědět obecně na otázku, jaký je vztah člověka a techniky v soudobé válce, ale prozkoumat a odhalit to nové, co kvalitativní změny v bojové technice do armády přinášejí. Odpověď na tuto palčivou otázku si vyžaduje sama praxe. V denním životě se setkáváme s tím, že nová bojová technika vyžaduje mnohem vyšší morálně politické a morálně bojové vlastnosti lidí, že v novém světle vyvstává otázka centralizovaného vedení na straně jedné, rozvoje iniciativy na straně druhé v otázce kázně.

Řešit tuto otázku bude ovšem možné pouze tehdy, budou-li spojeny síly pracovníků společenských věd, se silami pracovníků vojenských věd i věd technických.

Na budoucí možnou válku pohlížíme jako na střetnutí mezi táborem kapitalismu a socialismu, tedy jako na střetnutí mezi vojenskými koalicemi. Z těchto důvodů připadá ve vojenské práci velmi významné místo zkoumání úlohy ozbrojených sil ČSSR v obranném systému socialistického tábo-
ra a vytváření morálně politických podmí-

nek pro upevňování jednoty naší lidové armády s armádou sovětskou a armádami ostatních socialistických zemí.

Vážnou otázkou, která nejen souvisí s rozpracováním třídního charakteru budoucí možné války, je i zkoumání ekonomického a morálně politického potenciálu předpokládaného nepřítele. Zde bude muset dát vědecká práce hlubokou odpověď na otázku, jaký je morální profil předpokládaného nepřítele, morální profil západoněmecké a americké mládeže, jaké jsou výsledky ideologického rozpracování vojáků v armádě USA a NSR, stejně jako všestranně prozkoumat ekonomický potenciál předpokládaného nepřítele.

Vážným úkolem vědecké práce v oblasti společenských věd je i rozpracování problémů, jak upevňovat ekonomický a morálně politický potenciál země. Úkolem vědeckých pracovníků v oblasti společenských věd v armádě je totiž přispět i k rozpracování otázek souvisejících s přípravou celé země a všeho lidu na budoucí možnou válku. Je třeba rozpracovávat charakter počátečního období války, strategické koncepce a jejich vliv na ekonomické zabezpečení počátečního období války, požadavky, které klade příprava a vedení raketové a nukleární války na ekonomiku země.

Vážnou otázkou je i řešení úlohy Československé lidové armády a branných organizací při výchově nejširších lidových mas jako obránců socialistické vlasti.

Vážnou otázkou je rozpracování základních otázek vojenské politiky strany, zejména jak realizovat ve specifických podmínkách leninské principy budování socialistických ozbrojených sil. Naše lidová armáda nashromáždila řadu cenných zkušeností, jak, přihlížejíc k zvláštním historickým podmínkám, realizovat leninské principy. Tyto zkušenosti je nutné zobecnovat a tvořivě hledat nejúčelnější metody jak budovat naši armádu jako armádu socialistickou, v souladu s potřebami soudobého vojenství. Řešení těchto otázek má význam pro řídicí práci centrálních stranických orgánů, tak i pro řídicí práci velení armády.

Zobecnění historických zkušeností z boje strany za realizaci leninských principů budování socialistických ozbrojených sil, má současně i značný význam pro rozpracování historie KSČ i pro výchovu mladé generace v armádě i mimo ní. Úkolem vědeckých pracovníků v této oblasti je především ukázat vojenskou politiku KSČ jako tvůrčí uplatnění leninských principů budování socialistické armády, rozpracovat jak se v linii vojenské politiky v současném období odrážejí potřeby budování vyspělé socia-

listické společnosti i potřeby soudobého vojenství, tedy dokázat, že vojenská politika strany je založena na poznání a uvědoměném využití zákonů rozvoje socialistické společnosti a zákonů soudobých válek.

V souvislosti s tím vyvstává před vědeckou prací významný úkol rozpracovat, jak v konkrétně historických podmínkách dále rozvíjet leninské principy výstavby armády, především jak upevňovat vedoucí úlohu strany, jak uplatňovat třídní princip ve výstavbě velitelského sboru a armády, jak upevňovat jednotu armády a lidu.

Dalším významným úkolem je aplikace rysů soudobé války na výcvik a zejména výchovu vojsk. Zkušenosti ukazují, že právě v této oblasti není dostatek materiálu, který by ukazoval, jak respektovat požadavky soudobé války ve výcviku a výchově nejnižších jednotek především oddílů, rot a čet. Jde především o rozpracování takových otázek, jako je charakter soudobého boje, a nároky, které klade na výchovu morálně politických a morálně bojových vlastností, o rozvoj iniciativy vojenských mas v souladu s upevňováním centrálního vedení, o zkoumání nároků, které klade soudobý boj na psychiku bojovníků vojsk.

V této souvislosti bude nutné řešit i otázky přípravy a výchovy velitelského sboru v souladu s potřebami socialistické společnosti, rozvoje vojenství i současné etapy výstavby armády.

Ke zvýšení efektivity vědecké práce, aby mohla všestranně a s předstihem řešit současné problémy, k tomu je třeba rozpracovávat marxistickou filosofii, zejména marxisticko-leninské učení o válce a armádě, které je teoretickým a metodologickým základem vojenské vědy. Jde především o řešení takových otázek, jako je vzájemná souvislost dialektického materialismu a vojenské vědy, objektivní a subjektivní činitel ve vojenství, vztah vojenské teorie a vojenské praxe, smysl pro nové ve vojenství atd.

Již stručný rozbor hlavních úkolů, před kterými stojí vědecká práce v oblasti společenských věd ukazuje, že jde o úkoly náročné. Jejich splnění do značné míry závisí i na metodách a způsobu řízení vědecké práce. I v této oblasti přinese jisté konference řadu významných námětů a přijme účinná opatření, aby způsob řízení vědecké práce odpovídal současným požadavkům.

V této souvislosti vystupuje do popředí především otázka **perspektivního plánování vědecké práce**. S plánováním vědecké práce byly získány některé počáteční zkušenosti. První plány byly sestavovány již před několika lety, avšak metoda jejich pří-

pravy a zejména realizace těchto plánů neodpovídala potřebám. Zpracování plánů postrádalo zejména konkrétnější podklady, na jejichž základě by bylo možno úkoly vědecké práce stanovit podle skutečných potřeb rozvoje armády. Proto i jejich usměrňující vliv nebyl dostatečný a stěžejní úkoly, které především bylo třeba řešit, zůstávaly neřešeny.

Podmínky pro plánování vědecké práce jsou v současné době nesrovnatelně lepší než dříve. Ústředními stranickými a státními orgány byly rozpracovány dlouhodobé perspektivy rozvoje socialistické společnosti.

Sovětská vojenská věda rozpracovala problémy výstavby armády, výcviku i výchovy vojsk podle potřeb soudobé války.

Tyto příznivé předpoklady umožňují, aby i v oblasti společenských věd v armádě byly zpracovány reálné dlouhodobé perspektivní plány.

Hlavní zásadou, kterou se řídí zpracování těchto perspektivních plánů je, aby síly všech vědeckých pracovníků v oblasti společenských věd byly soustředěny především na řešení hlavních úkolů, které staví na pořad dne vývoj a potřeby armády. Jejich charakter je takový, že nezbytně vyžadují spojit síly nejenom jednotlivých vědních oborů marxismu-leninismu, ale i vědeckých pracovníků, vojenských, přírodních a technických věd. Tato úzká spolupráce může být pro vědu i vědecké pracovníky jedním přínosem. Zabezpečí jak hlubší poznání styčných problémů věd, tak především rozpracování otázek, které staví na pořad dne praxe.

Již tedy sama metoda vytyčení hlavních úkolů vědecké práce, má mnohé přednosti proti minulému období. V minulém roce byly sestaveny perspektivní plány v jednotlivých vědních oborech marxismu-leninismu, které pomohly usměrnit vědeckou a teoretickou práci, prohloubily koordinaci a spolupráci. Nedostatkem však bylo, že plány vědecké práce vytyčovaly úkoly na poměrně krátké období, byly značně obecné a málo spojeny s plány vědecké práce v jiných oborech, především ve vojenské vědě.

Při sestavování plánu bylo správně využito iniciativy jednotlivých společenskovědních pracovišť, nepodařilo se však soustředit síly na stěžejní, komplexní úkoly vědecké práce. Proto byly málo řešeny některé významné otázky, zejména marxisticko-leninské učení o válce a armádě a vojenská politika. To vedlo k tomu, že v některých případech určovaly směry vědecké práce některých kateder vojenských akade-

mí spíše potřeby výuky než potřeby praxe a rozvoje vědního oboru. Toto hledisko bylo pochopitelně úzké a proto řada vážných otázek, které bylo třeba z hlediska potřeb dalšího budování armády řešit, zůstala neřešena. Významné pro řízení vědecké práce bylo vytvoření sekce společenských věd při vědecké radě ministra národní obrany a v jejím čele stojiho předsednictva. Sekci se podařilo řešit a vyřešit řadu problémů, které pro rozvoj vědecké práce měly prvořadý význam. Vědecká práce byla více orientována na základní otázky, byla řešena řada problémů souvisejících s perspektivou vědních oborů i perspektivou kádru. Společenskovědní sekce však málo zasahovala do řešení stýčných problémů jednotlivých vědních oborů a vyvíjela málo iniciativy, aby na řešení centrálních problémů byly soustředěny síly nejenom pracovníků společenských věd, ale i vědeckých pracovníků vojenské vědy a jiných vědních oborů, což je, jak ukázaly zkušenosti, nezbytné vzhledem k charakteru úkolů, které je třeba ve vědecké práci v armádě řešit.

Koordinace úsilí pracovníků jednotlivých vědních oborů, tj. jeden z hlavních problémů řídicí práce, ke kterému jistě řekne vážné podněty konference. Ukazuje se totiž, že na řešení této otázky jsou ve značné míře závislé výsledky vědecké práce právě v těch otázkách, které jsou pro další vývoj armády nejdůležitější.

Jestliže totiž srovnáme výsledky vědecké práce v jednotlivých oborech společenských věd v armádě, je očividná nerovnoměrnost. Pozitivní výsledky byly dosaženy především v historii KSČ v oblasti válečné ekonomiky, v oblasti vojenské pedagogiky, v rozpracování otázek západoněmeckého militarismu a revanšismu. Určité problémy jsou však řešeny nedostatečně. Problémem zůstává, že dosud nebyly rozpracovány hlouběji otázky vojenské politiky, marxisticko-leninského učení o válce a armádě, stranickopolitické práce a jiné. Zkušenost ukázala, že bude třeba mnohem směřleji, tyto pro další vývoj armády velmi důležité otázky, řešit. Poněvadž se prakticky týkají všech vědních oborů společenských věd a ve značné míře zasahují i do problematiky jiných vědních oborů, je neefektivnější metodou vytváření zpracovatelských kolektivů vědeckých pracovníků různých vědních oborů. Vytváření těchto zpracovatelských kolektivů, nejlépe dočasně osvozených od ostatních povinností, totiž umožňuje v krátké době s maximálním využitím kádrových a materiálních možností dosáhnout kladné výsledky.

Jednou z hlavních zásad perspektivního

plánování vědecké práce je, jak již bylo řečeno, vytýčení komplexních úkolů. Komplexní úkoly umožní, aby při jejich zpracování byla dále prohloubena kolektivnost ve vědecké práci, aby se prohloubilo spojení pracovníků společenských věd s vědeckými pracovníky ostatních vědních oborů, především vojenské vědy.

Vytýčení perspektivních komplexních úkolů by však mělo být současně jedním ze základních vodítek pro perspektivu budování vědecké výzkumné základny. V souladu s úkoly by bylo účelné plánovat i perspektivy výchovy vědeckých kádru v jednotlivých vědních oborech, plánovat případné zřizování vědeckovýzkumných pracovišť, řešit i kádrové doplňování i vědeckou práci velitelů a posluchačů na našich vojenských akademiích. To by zaneslo i do rozmístění a výchovy vědeckých kádru, do zřizování vědeckovýzkumných pracovišť, prvek dlouhodobé perspektivy a stability.

Jednou z hlavních otázek řízení vědecké práce je pružná specializace a koordinace. Očekáváme, že nadcházející konference o vědecké práci řekne i u této otázky zásadní stanovisko. V armádě pracují některá společenskovědní pracoviště a vědeckí pracovníci vojenských akademií na řadě problémů, které jsou buď obdobné anebo alespoň značně shodné s vědeckovýzkumnými úkoly na civilních pracovištích. Na druhé straně jsou některé vážné problémy, obvyčejné problémy, pro jejichž řešení by byla armádní pracoviště zvláště kvalifikovaná, které nejsou řešeny vůbec. Nechci v této souvislosti tvrdit, že by snad armádní pracoviště měla řešit pouze armádní specifickou problematiku, ale jistě není sporu o tom, že zde by mělo být těžiště.

K tomu by se mělo přihlížet i při řízení vědecké práce, vhodně spojovat individuální zájmy vědeckých pracovníků se společenskými potřebami. Předpokladem pro to však kromě jiného je i to, aby řídicí orgány ve spolupráci s Československou akademií věd vědeckou práci správně koordinovaly, aby byla soustavně upevňována spolupráce armádních a civilních pracovišť, aby úkoly vědecké práce v oblasti společenských věd v armádě byly součástí plánu Akademie věd.

Právě v současné době by bylo účelné tuto otázku důsledněji řešit. Ústřední výbor KSČ připravuje na podzim letošního roku konferenci pracovníků společenských věd, která má říci zásadní stanovisko v řízení vědecké práce a orientovat celou společenskovědní frontu na řešení úkolů, které před nás staví generální perspektiva

rozvoje naší společnosti. Jistě by bylo účelné, aby se i otázky obrany vlasti staly organickou součástí komplexních úkolů, které konference vytyčí.

Užší koordinace je v současné době náležitější i z tohoto důvodu, že zpracovávají vědecká pracoviště mimo armádu, na základě dlouhodobé perspektivy rozvoje společnosti, perspektivy rozvoje vědního oboru a stanoví hlavní teoretické úkoly.

Zdá se, že by byla účelná hlubší koordinace plánů vědecké práce, aby se armádní pracoviště soustředila především na otázky, které jsou pro ně hlavní, aby si byla vědoma, že v některých problémech bude účelnější počítat s využitím jinde rozpracovaných problémů. Prohloubením spolupráce musíme současně dosáhnout, aby se řešení vědeckých a ideologických problémů obrany socialistické vlasti stávalo záležitostí nejenom armádních pracovišť, ale i pracovišť mimo armádu.

Bude účelné, aby konference o vědecké

práci řekla i zásadní stanovisko k tomu, jak prohloubit informovanost mezi jednotlivými společenskovo vědními pracovišti v armádě, ale zejména jak prohloubit vzájemnou informovanost mezi vědeckými pracovišti a metodami vysokých škol v armádě i v civilních institucích. V této informovanosti totiž existuje mnoho živelnosti a nesystematičnosti, která vede k tomu, že jsou zbytečně plýtvány síly na řešení otázek, které jsou již řešeny jinde a často s mnohem vyššími výsledky.

Očekáváme současně že konference dá podněty, jak má společenskovo vědní sekce rozvíjet spolupráci s ostatními sekcemi. Pracovníci společenských věd mohou v mnohém pomoci i při řešení ideologických a metodologických otázek vojenské vědy a přírodních věd, současně budou lépe držet krok s novými poznatky v těchto vědních oborech, které mají pro vědeckou práci v oblasti společenských věd prvotný význam.

* * *

Těchto několik úvah si nekladlo za cíl podat vyčerpávající rozbor úkolů, množství a výsledků vědecké práce v oblasti společenských věd v armádě. Chtěli jsme však upozornit na některé problémy, které by měla konference řešit a tím přispět k vzestupu vědecké práce v oblasti společenských věd v armádě.